

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa S. Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

przeciwko P. Spółce Akcyjnej

z siedzibą w B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 lutego 2020 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 17 maja 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. pozostawia Sądowi Apelacyjnemu w (...) rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

Strona powodowa S. S.A. w K. w pozwie skierowanym przeciwko stronie pozwanej P. S.A. w B. domagała się (w związku z zajęciem wierzytelności w postępowaniu egzekucyjnym - art. 887 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 743 § 1 k.p.c. i art. 902 k.p.c.) zasądzenia na rzecz C. sp. z o.o. w M. w likwidacji kwoty 521 663,88 zł z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty od kwoty 44 419,50 zł od dnia 9 sierpnia

2013 r., od kwoty 252 242,40 zł od dnia 2 sierpnia 2013 r., od kwoty 151 091,50 zł od dnia 5 sierpnia 2013 r. i od kwoty 73 910,48 zł od dnia 17 lipca 2013 r.

W toku procesu powodowa spółka cofnęła pozew w zakresie żądania zapłaty odsetek ustawowych od kwoty 23 184, 52 zł od dnia 17 lipca 2013 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Ł.: zasądził od strony pozwanej na rzecz spółki z o.o. C. w M. w likwidacji kwotę 395 677,80 zł z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty od kwoty 252 242,80 zł od dnia 2 sierpnia 2013 r., od kwoty 99 016 zł od dnia 5 sierpnia 2013 r. i od kwoty 44 419 zł od dnia 9 sierpnia 2013 r. (pkt 1); umorzył postępowanie w zakresie żądania odsetek od kwoty 23 184,52 zł za okres od dnia 17 lipca 2013 r. do dnia zapłaty (pkt 2); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 3) i rozliczył koszty procesu (pkt 4).

W wyniku apelacji strony pozwanej, która zaskarżyła powyższe rozstrzygnięcie w punktach 1 i 4, Sąd Apelacyjny w (...) zaskarżonym wyrokiem zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Ł. w punktach 1 i 4 w ten sposób, że nadał im nową treść. I tak w punkcie 1 zasądził od strony pozwanej na rzecz spółki z o.o. C. w M. w likwidacji kwotę 294 095,27 zł z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty od kwoty 167 782, 18 zł od dnia 9 sierpnia 2013 r., od kwoty 81 893,59 zł od dnia 10 sierpnia 2013 r. i od kwoty 44 419,50 zł od dnia 16 sierpnia 2013 r. (pkt I ppkt 1), a w punkcie 4 zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 15 905,08 zł tytułem kosztów procesu (pkt I ppkt 2). Oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) i zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 742,16 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (pkt III).

W skardze kasacyjnej strona powodowa zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji w części zmieniającej wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie oddalającym powództwo ponad kwotę 294 095,27 zł, tj. co do kwoty 101 582,53 zł z ustawowymi odsetkami (pkt I ppkt 1), a także w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą i drugą instancję (pkt I ppkt 2 i pkt III). Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 2 k.p.c. na skutek wewnętrznej sprzeczności w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a także sprzeczność jego uzasadnienia z sentencją, co uniemożliwia kontrolę kasacyjną. We wnioskach skargi kasacyjnej strona powodowa domaga się uchylenia

powyższego wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została wniesiona od nieistniejącego orzeczenia. Strona powodowa skarży bowiem wyrok Sądu drugiej instancji w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego i oddalił powództwo. Tymczasem Sąd Apelacyjny zasądzając kwotę 294 095,27 zł z ustawowymi odsetkami nie oddalił powództwa w zakresie różnicy pomiędzy kwotą zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji, a kwotą zasądzoną przez Sąd drugiej instancji. Należy podkreślić, że Sąd pierwszej instancji w pkt 3 oddalił powództwo ponad kwotę żądania głównego zasądzoną w punkcie 1 z odsetkami oraz ponad odsetki ustawowe w zakresie, w jakim umorzył postępowanie w pkt 2. Z kolei oddalenie apelacji (pkt II) nastąpiło w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji co do należności głównej, czyli odnośnie do kwoty 294 095,27 zł z odsetkami od szczegółowo wskazanych w wyroku kwot i dat.

Zagadnienie dopuszczalności skargi kasacyjnej łączy się z normatywnie określonym jej substratem. Substratem zaskarżenia kasacyjnego może być bowiem tylko rozstrzygnięcie sądu istniejące procesowo. Gdy strona wniosła środek odwoławczy, czy środek zaskarżenia dotyczący przedmiotu nieobjętego rozstrzygnięciem w sentencji, to podlega on odrzuceniu jako niedopuszczalny, z powodu braku substratu zaskarżenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1997 r., II CKN 15/97, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 89, z dnia 11 września 2002 r., V CKN 1165/00, nie publ., z dnia 19 lipca 2006 r., I CZ 35/06, nie publ., z dnia 4 lutego 2011 r., I UZ 174/10, nie publ., z dnia 16 maja 2013 r., II CSK 679/12 nie publ., z dnia 14 stycznia 2015 r., II UZ 60/14, nie publ.). Pisemne motywy zaskarżonego wyroku wskazujące na to, iż Sąd drugiej instancji orzekał o całości apelacji nie tworzą substratu rozstrzygnięcia.

Z tej przyczyny należało orzec na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Wobec nierozstrzygnięcia przez Sąd drugiej instancji o całości apelacji, zaskarżony wyrok jest wyrokiem orzekającym jedynie o części roszczenia

stanowiącego przedmiot sporu wyznaczonego zakresem apelacji, a w konsekwencji Sąd Apelacyjny nie powinien był rozstrzygać o kosztach procesu za obie instancje (pkt I ppkt 2 i pkt III). Dlatego zawarte w tych punktach rozstrzygnięcie są przedwczesne i nie stanowią definitywnego orzeczenia o tych kosztach, gdyż o ostatecznym rozstrzygnięciu w tym przedmiocie zadecyduje wynik rozpoznania całej apelacji strony pozwanej.

Odrzucając skargę kasacyjną ze względu na jej niedopuszczalność, Sąd Najwyższy nie miał podstaw prawnych do kasatoryjnego orzeczenia w odniesieniu do kosztów za obie instancje.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeknie Sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji (art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.), gdyż w zaistniałej sytuacji procesowej postanowienie Sądu Najwyższego o odrzuceniu skargi kasacyjnej nie kończy postępowania w sprawie.